

פסחים טו

משנה.

רבי חנינא סגן הכהנים אומר: מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שנטמא (שלישי) + עם הבשר שנטמא (ראשון)
↑
בבולד הטומאה (שני)   באב הטומאה
אף על פי שמוסיפין טומאה על טומאתו - הבשר המקורי הופך לשני

הוסיף רבי עקיבא ואמר: מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל (שלישי לטומאה) + בנר שנטמא (מתכת - אב הטומאה)
↑
בטבול יום (שני לטומאה)   בטמא מת (אב הטומאה)
אף על פי שמוסיפין טומאה על טומאתו - השמן הופך לראשון

אמר רבי מאיר: מדבריהם למדנו ששורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח. דחיית דברי ר' מאיר: אמר רבי יוסי: אינה היא המדה. ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה, על מה נחלקו - על התלויה ועל הטמאה, שרבי אליעזר אומר: תשרף זו לעצמה וזו לעצמה, ורבי יהושע אומר: שתיהן כאחת.

אמר רבי מאיר מדבריהם למדנו וכו'.

שאלה: מדבריהם דמאן?

תשובה 1 ודחייתה: אילימא מדברי רבי חנינא סגן הכהנים - מי דמי? התם - טמא וטמא, הכא - טהור וטמא.
תשובה 2 ודחייתה: ואלא מדברי רבי עקיבא - מי דמי? התם - פסול וטמא, הכא - טהור וטמא.

תירוץ לדחייה/לדחיות: נימא קסבר רבי מאיר: מתניתין באב הטומאה דאורייתא, וולד הטומאה דרבנן. דמדאורייתא טהור מעליא ומאי **מדבריהם** - מדברי רבי חנינא סגן הכהנים.

תשובה 3: אמר ריש לקיש משום בר קפרא: מתניתין באב הטומאה דאורייתא וולד הטומאה דאורייתא, ומאי **מדבריהם** - מדברי רבי אליעזר ורבי יהושע.
שאלה: הי רבי יהושע?

תשובה 1: אילימא הא רבי יהושע, דתנן:

חבית של תרומה שנולד לה ספק טומאה רבי אליעזר אומר אם היתה מונחת במקום התורפה (הפקר) יניחנה במקום המוצנע ואם היתה מגולה יכסנה. ר' יהושע אומר אם היתה מונחת במקום המוצנע יניחנה במקום התורפה ואם היתה מכוסה, יגלנה

במדבר יח:

ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי

דחייה: מי דמי? התם - גרמא בעלמא, הכא - בידים.

תשובה 2: אלא - הא רבי יהושע, דתנן:

חבית של תרומה שנשברה בגת העליונה, ותחתונה חולין טמאין, מודה רבי אליעזר ורבי יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה - יציל. ואם לאו,

רבי אליעזר	רבי יהושע
תרו וטמא ואל יטמאנה ביד	אף יטמאנה ביד

קושי: אי הכי, האי **מדבריהם**? מדבריו מיבעי ליה!

תירוץ: הכי קאמר: ממחלוקתן של רבי אליעזר ורבי יהושע למדנו.

חיזוק לתירוץ: דיקא נמי, דקתני: **מודה רבי אליעזר ורבי יהושע**, שמע מינה.

עוד אמורא שאומר כריש לקיש: וכן אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח: מתניתין באב

הטומאה דאורייתא וולד הטומאה דאורייתא. ומאי **מדבריהם** - מדברי רבי אליעזר ורבי יהושע.

קושי על רב נחמן מברייתא: איתיביה רבא לרב נחמן: אמר רבי יוסי: אין הנדון דומה לראיה, שכשהעידו רבותינו על מה העידו - אם על הבשר שנטמא בבולד הטומאה ששורפין אותו עם הבשר שנטמא באב הטומאה - זה טמא וזה טמא; אם על השמן שנפסל בטבול יום

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

שמדליקין אותו בנר שנטמא בטמא מת - זה פסול וזה טמא. אף אנו מודים בתרומה שנטמאת בולד הטומאה, ששורפין אותה עם התרומה שנטמאת באב הטומאה. אבל היאך נשרף התלויה עם הטמאה? שמא יבא אליהו ויטהרנה.

הפיגול והנותר והטמא, בית שמאי אומרים: אין נשרפין כאחת, ובית הלל אומרים: נשרפין כאחת.

הסבר הקושי: ואי סלקא דעתך רבי מאיר מדברי רבי יהושע קאמר - אמאי מהדר ליה רבי יוסי מדברי חנינא סגן הכהנים?

תירוץ: אמר ליה רב נחמן: רבי יוסי לאו אדעתיה, דהוא סבר: רבי מאיר מדברי חנינא סגן הכהנים קאמר ליה

ואמר ליה: אנא מדרבי יהושע קאמינא.

ואמר ליה: ואפילו לרבי יהושע נמי אינה היא המדה, דהא מודה רבי אליעזר ורבי יהושע ששורף זו בפני עצמה וזו בפני עצמה.

שאלה על המשך המשנה לפי פירוש זה: ואמאי אינה היא המדה? מדה ומדה היא!

תירוץ: שאני התם, דאיכא הפסד חולין.

קושי על התירוץ: מתקיף לה רב ירמיה: מתניתין נמי איכא הפסד דעצים!

תירוץ: אמר ליה ההוא סבא: להפסד מרובה - חששו, להפסד מועט - לא חששו.

הבנה אחרת במחלוקת ר' מאיר ור' יוסי: אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: מחלוקת - בשש, אבל בשבע - דברי הכל שורפין.

שאלה - דיוק מדברי ר' יוחנן בקשר לתשובתו לשאלה "מדבריהם דמאן": אמר ליה רבי זירא לרבי אסי: נימא קסבר רבי יוחנן: מתניתין באב הטומאה דאורייתא, וולד הטומאה דרבנן, ומאי **מדבריהם** - מדברי רבי חנינא סגן הכהנים.

תשובה: אמר ליה: אין.

חיזוק לתשובה: איתמר נמי, אמר רבי יוחנן: מתניתין באב הטומאה דאורייתא וולד

הטומאה דרבנן, ומאי **מדבריהם** - מדברי רבי חנינא סגן הכהנים. ומחלוקת בשש, אבל בשבע - דברי הכל שורפין.

הוכחה לרבי יוחנן: לימא מסייע ליה: **הפיגול והנותר והטמא, בית שמאי אומרים: אין נשרפין כאחת, ובית הלל אומרים: נשרפין כאחת.**

דחייה: שאני התם, דאית להו טומאה מדרבנן. דתנן: **הפיגול והנותר - מטמאין את הידים.**

עוד ניסיון להביא הוכחה לר' יוחנן: לימא מסייע ליה: **הפת שעטיפשה ונפסלה מלאכול לאדם,**

והכלב יכול לאכלה - מטמאה טומאת אוכלין בכביצה, ונשרפת עם הטמאה בפסח.

דחייה: שאני התם, דעפרא בעלמא הוא.

קושי: אי הכי, מאי **מודה**?

תירוץ: הכי קאמר ליה רבי יוסי לרבי מאיר: אפילו לרבי יהושע דמיקל, כי מיקל - בתלויה וטמאה, אבל בטהורה וטמאה - לא.

עוד קושי: אי הכי, אמאי **אינה היא המדה**? מדה ומדה היא!

תירוץ: אמר רבי ירמיה: הכא בבשר שנטמא במשקין שנטמאו מחמת שרץ, ואזדא רבי מאיר לטעמיה ורבי יוסי לטעמיה; רבי מאיר לטעמיה, דאמר: טומאת משקין

לטמא אחרים - דרבנן, ורבי יוסי לטעמיה, דאמר: טומאת משקין לטמא אחרים - דאורייתא

